

kelt, a rendőrkapitánysághoz intézett megkeresésében a felperes 2016. február 26. napján 8.30 órára a Szakértői Intézetben szakértői vizsgálaton való megjelenése iránti intézkedést kért. A Győri Rendőrkapitányság 2016. február 5. napján kelt határozatában a felperes elővezetését rendelte el a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 162.§ (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 69.§ (1) bekezdésére. A határozatban a felperest a Be. 162.§ (7) bekezdése, valamint a 71/2014. (XII.19.) BM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján az elővezetési költség viselésére is kötelezték. A felperes mind a szakértőt kirendelő, mind az elővezetést elrendelő határozat ellen panasszal élt, mely panaszokat a Győri Járási és Nyomozóügyészség elutasította. 2016. február 26. napján a felperessel szemben elővezetés rendőri intézkedés foganatosítására került sor, melynek tényét és annak módját a felperes kifogásolta. A Győri Rendőrkapitány (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2016. április 8. napján kelt 08010-105/9-4/2016.P. számú határozatával a felperes panaszát - hivatkozva a Be. 162.§ (1) és (4) bekezdésére - mint alaptalant elutasította. Rögzítette, hogy az elővezetés foganatosítására reggel 8 órakor került sor, ami a napnak 6. és 24. órája közötti időszakára esik, a felperes - az elővezetésről készült jelentés szerint - nem működött együtt, az elővezetést foganatosító rendőröknek az M-TIK. ügyeletesen keresztül segítséget kellett kérniük. A határozatban kifejtésre került, hogy az elővezetés ténye miatt előterjesztett panasz elbírálására az elsőfokú hatóságnak nincs hatásköre.

- [2] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2016. június 9. napján kelt, 08000/105/37-1/2016.P.(Rp.) számú határozatában az elsőfokú döntést helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdésében előírt tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett. Az elővezetés ténye, azaz a jogalap elleni panasz kivizsgálása ügyészségi hatáskörbe tartozik. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 33.§ (1) bekezdésében, illetve 34.§ (1) bekezdésében foglaltaknak a járőrök eleget tettek. A határozat indokolásában rögzítette, hogy az elővezetés során a felperes nem működött együtt, ugyanakkor a rendőrök részéről durva, erőszakos viselkedésre nem került sor. Mindezek alapján az alperes megállapította, hogy az elővezetés módja ellen bejelentett panasz alaptalan. Kifejtette továbbá, hogy a rendőrök eljárásuk során nem a közbiztonságot védték, hanem a rájuk bízott feladatot, azaz az elővezetést teljesítették, így a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 11.§ (1) bekezdésének első fordulata, nem pedig a felperes által hivatkozott második fordulata szerint jártak el. Ennél fogva az elővezetést foganatosító rendőrök intézkedése az arányosság betartásával került végrehajtásra, valamint jogos és szakszerű

volt.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [3] A felperes keresetében az alperesi határozat felülvizsgálatát, annak visszavonását, panasza alapján az elővezetési eljárás megszüntetését, a kirótt elővezetési költség törlését, továbbá annak megállapítását kérte, hogy az elővezetés jogsértő volt.
- [4] Az alperes ellenkérelmében fenntartva a határozatának indokolásában foglaltakat a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában előljáróban rögzítette, hogy a jelen per tárgya a rendőrségnek a felperessel szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedése, azaz az elővezetés módja vonatkozásában előterjesztett panasza alapján indult eljárás, illetve a panasz ügyében hozott határozat felülvizsgálata volt. Ennélfogva nem képezte az eljárás tárgyát sem a büntetőeljárás, amelyben az igazságügyi orvosszakértő kirendelésre került, sem a szakértői vizsgálaton történő megjelenés biztosítása érdekében elrendelt elővezetés jogalapjának vizsgálata. Ezen intézkedések ellen előterjesztett panaszok elbírálására az ügyészség rendelkezett hatáskörrel. A bíróság ennek folytán az elővezetés módja, végrehajtása vonatkozásában előadott sérelmeit tudta érdemben vizsgálni. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ügyészségi felülvizsgálat szerint az előzményi határozatok jogszerűek voltak, azok törvényellenességére vonatkozó felperesi hivatkozás alaptalan, így nem tekinthető jogszerűtlennek maga az elővezetés foganatosítása sem. Álláspontja szerint a határozat a felperes szakértői vizsgálatra történő előállításáról rendelkezett, ezért az elővezetést végrehajtó rendőröknek nem volt lehetőségük a felperes „útba indítására”. Az elővezetést foganatosító rendőrök ugyanis nem intézkedhettek a határozatban foglaltaktól eltérően, ezért a felperesnek a módszer, illetve az arányosság tekintetében felhozott érvei megalapozatlanok. A bíróság a Szolgálati Szabályzat 34.§ (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az előzetes kézbesítés elmaradása szintén nem volt jogsértő, hiszen amint azt az események igazolták, a felperes így is ellenállt az elővezetés lebonyolításának, az előre kézbesített határozat egyenesen az elővezetés sikerességét hiúsította volna meg azáltal, hogy a felperes nem tartózkodik otthon. Az Rtv. 47.§-a lehetővé teszi a kényszerítés alkalmazását, erre azonban az Rtv. 64.§ (1) bekezdése alapján az érintettet figyelmeztetni kellett, amely meg is történt, és amely tény éppen a jogszabályok szerinti eljárást támasztja alá az eljáró rendőrök részéről. A felperesnek azon állítása, hogy jogsértő, miszerint megfenyegették, hogy kényszerítő eszközt fognak

vele szemben alkalmazni, a fentiek tükrében teljességgel alaptalan. A felperesi bizonyítási indítvány mellőzésére vonatkozóan a bíróság kifejtette, hogy a megjelölt tanúk az elővezetés foganatosítása során nem voltak jelen, azaz arról ténybeli információkkal nem szolgálhattak volna, így ezen bizonyítás lefolytatása indokolatlan volt. A bíróság tájékoztatta a felperest, hogy az általa javasolt fegyelmi eljárás megindítását a munkáltatói jogokat gyakorló szervnél kezdeményezheti, a közigazgatási jogkörben okozott kár miatti kártérítési, valamint sérelemdíj iránti igényt pedig az illetékes törvényszék előtt indított polgári perben érvényesítheti.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A felperes a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen új, a jogszabályoknak megfelelő, a kereseti kérelemnek helyt adó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogsértő, mindenekelőtt sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3.§ (3) bekezdését. A bíróság megsértette a tájékoztatási kötelezettségét, sem a jogvita eldöntéséhez szükséges tényekről, sem pedig a bizonyítási teherről, illetőleg a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem kapott tájékoztatást. A felperes szerint a tényállás felderítetlen volt, a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényállási elemek hiányoztak, azok a perben sem kerültek pótlásra. A bírósági mérlegelés iratellenes és ellentmondó, a per adataiból okszerűen nem következő megállapításokat tartalmaz. Az indokolás nemcsak iratellenes, hanem kivételesen rövid, hiányos, a bíróság jobbára az alperesi álláspontot foglalta össze. A felperes az ügy előzményének tekinthető kisajátítási eljárás során elszenvedett sérelmeit ismertetve kifejtette, hogy magatartása az előzményeknek, illetőleg jogban való járatlanságának egyenes következménye. Az arányosság tekintetében előadta, hogy az Rtv. 15.§ (1) bekezdése egyértelműen sérült. Hivatkozva az Rtv. 34.§ (1) bekezdésére kifejtette, hogy a rendőrhatóságnak módja lett volna az elővezetést elrendelő határozat alapján a felperest a megjelölt helyre kísérni, vagy oda útba indítani. Akkor, amikor a járőrök az „útba indítás” lehetőségétől elzárkóztak, megsértették az arányosság követelményét. A felperes szerint kétségmentesen megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök nem az arányosság követelményeinek megfelelően jártak el, amikor ok nélkül vetették el az enyhébb intézkedés lehetőségét. A törvényi aránytalanság hiánya folytán az intézkedés jogszabálysértő, az ezzel ellentétes rendelkezést tartalmazó alperesi határozat pedig szintén jogszabálysértőnek tekinthető. A felperes szerint jogszabálysértő az elsőfokú ítélet, mivel egy jogsértő közigazgatási határozatot értékelt jogszerűnek.
- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet

hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a Pp. 3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség megsértése önmagában nem szolgálhat alapul a hatályon kívül helyezésére, azt csak konkrét eljárási jogi szabályok sérelme alapozhatja meg. Az intézkedés arányosságának vizsgálata nem a rendőri eljárás módját, hanem a rendőri intézkedés elrendelésének a tényét érintő kérdés, amelynek vizsgálata nem képezi a per tárgyát. A bíróság kizárólag a felperes által az elővezetés módja, azaz az elővezetés végrehajtása vonatkozásában előadottakat vizsgálhatta. A szakértő kirendelése elleni panaszban az ügyészség határozottan kimondta, hogy a sérelmezett határozat minden szempontból törvényes és megalapozott, megfelel a Be. 99-102.§-aiban meghatározottaknak. Az elővezetést elrendelő határozat elleni panaszt elutasító határozatban az ügyészség megállapította, hogy a felperes által az ISZKI győri intézetébe eljuttatott beadvány tartalma, illetőleg az eljárásan korábban tanúsított magatartása alapján alappal lehetett tartani attól, hogy a gyanúsított továbbra is kivonja magát a szakértői vizsgálat alól. Ily módon a nyomozó hatóság elővezetés elrendeléséről szóló határozata indokolt és szükséges volt. Rögzítésre került az is, hogy az idézéssel szembeni mulasztást követően a nyomozó hatóság kényszerintézkedés alkalmazására a törvény erejénél fogva ismételt idézés kibocsátása nélkül is jogosult, ezért a gyanúsított ez irányú panasza ugyancsak alaptalannak tekinthető. A határozat ezt követően a felperes szakértői vizsgálatra történő előállításáról rendelkezett, ezért a rendőröknek nem volt lehetőségük annak felülbírálására, azaz a felperes „útba indítására”. Az alperes szerint a felperes tanúbizonyítási indítványai jogszerűen kerültek elutasításra, mivel a tanúk ténybeli információval nem szolgálhattak volna. Arra a felperesi sérelemre, hogy az ítélet okszerűtlen megállapításokat tartalmaz, az alperes kifejtette, hogy a felperes nem jelölte meg, az ítélet mely rendelkezéseit, vagy az indokolás mely részeit tartja ellentmondónak, ezért ez a hivatkozása értelmezhetetlen. Az indokolásra vonatkozóan előadta, hogy az iratellenességgel, illetve okszerűtlenséggel kapcsolatos álláspontját a felperes e körben sem fejtette ki, nem hivatkozott konkrét rendelkezésre, így ennek vizsgálatára sincs megfelelő alap a felülvizsgálati eljárásban. Az alperes hangsúlyozta, hogy mind a közigazgatási határozatok, mind pedig a bírósági ítélet jogszerű.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [9] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozatok jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.
- [10] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az

alábbiakra mutat rá.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a szakértő kirendelését, illetőleg az elővezetés elrendelését a Győri Járási és Nyomozó Ügyészség jogszerűnek értékelte. E kérdések a közigazgatási pernek nem képezték tárgyát, jelen eljárásban az intézkedő rendőrök eljárásának módját lehetett vizsgálni. A perben nem volt vitatott, hogy a felperes az eredetileg kitűzött szakértői vizsgálaton nem jelent meg, és ennek a kötelezettségének a későbbiekben sem kívánt eleget tenni. A jogszerűnek értékelt elővezetést elrendelő határozat ennek megfelelően rendelkezett oly módon, hogy a felperes megjelenéséről a rendőrségnek meghatározott helyen és időben kell gondoskodnia. A Szolgálati Szabályzat 33.§ (2) bekezdéséből kitűnik, hogy a határozatban ki kell mondani, ha az elővezetést elrendelő hatóság megelégszik az „útba indítás” ellenőrzésével. A nyomozó hatóság határozatának rendelkező része ez esetben egyértelmű, az együttműködésre nem hajlandó felperes „útba indítására” nem biztosított választási lehetőséget, ennél fogva a rendőrség önkényesen nem dönthetett az „útba indítás” mellett. Az eljáró rendőrök feladata a felperes elővezetése volt. A felperesnek az Rtv. 34.§ (1) bekezdésére való hivatkozása téves, az abban foglalt alternatíva közötti választási lehetőség a nyomozóhatóságot és nem az elővezetést foganatosító rendőrséget illette a Szolgálati Szabályzat és az Rtv. elővezetésre vonatkozó rendelkezéseinek együttes értelmezése tükrében, s figyelemmel arra is, hogy csak az elővezetést elrendelő hatóság van birtokában mindazon tények ismeretének, amely alapján választ az alternatívák között. Ezen az alapon az aránytalan intézkedés hibája a foganatosító szerv vonatkozásában fel sem merülhetett, nem sérült az Rtv. 15.§ (1) bekezdése, miként ezt az elsőfokú bíróság is kimondta. A fentiek alapján a Kúria megállapította azt is, miszerint az elővezetést elrendelő határozat egyértelmű rendelkezéséből következik, hogy nem volt az ügyben bizonyításra szoruló tény, a perben eldöntendő kérdés jogkérdés volt. Így az elsőfokú bíróságnak sem kellett a felperest a bizonyítandó tényekről, teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről tájékoztatnia, nem sérült a Pp. 3.§ (3) bekezdése sem.

[11] Az elsőfokú bíróság - figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 34.§ (1) bekezdésére - helyesen értékelte az idézés kézbesítésével kapcsolatos eljárást is, melyről az idézést kibocsátó nyomozóhatóság döntött -, mivel a felperes korábban már tudatosan mulasztott, várható volt, hogy az előre kézbesített idézés ismeretében újfent kivonja magát az eljárás alól. Az eljáró rendőrök a nyomozóhatóság által elrendeltek szerint teljesítették a kézbesítést.

[12] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [13] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban - pernyertessége ellenére - perköltséget nem igényelt, ezért erről rendelkezni nem kellett.
- [14] A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére, melynek összegét a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria. A Kúria - szemben az elsőfokú ítélettel - megállapította, hogy az ügy csak a hatósági eljárásban tárgyi illetékmentes, a bírósági eljárásra nem vonatkozik az Itv. 33.§-a. A felülvizsgálati eljárás keretei - tekintettel a jogerős ítéletre - azonban nem teszik lehetővé, hogy a Kúria a kereseti illetékekről rendelkezzen, ezért azt a Kúria mellőzte.

Budapest, 2018. október 24.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró